

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľa: **J.**, bytom U., proti odporkyni: **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/225/2008-57 zo dňa 20.8.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/225/2008-57 zo dňa 20.8.2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutia č. X. zo dňa 27.5.2008 a 8.6.2009 o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi od 22.2.2008 v sume 6.509,-Sk (216,06 €).

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo mal za preukázané, že ustanovenie čl. 9 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení výslovne vylučuje hodnotiť na výpočet priemerného mesačného zárobku na účely vymerania dávok tie zárobky, ktoré boli dosiahnuté po rozdelení Českej a Slovenskej federatívnej republiky v druhom zmluvnom štáte. Konštatoval, že keďže navrhovateľovi bola náhrada mzdy poskytovaná zamestnávateľom z Českej republiky, nebolo možné poskytovanú náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti započítať ako hrubý zárobok.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie a žiadal ho zrušiť namietajúc, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku nezohľadnila ním predložené výplatné listiny za roky 1993 až 1997 a 1999 až 2008, teda že výpočet za 10 rokov za sebou nasledujúcich najlepších zárobkov vôbec neakceptovala. Poukázal na to, že od 1.3.1987 mu bola vyplácaná strata na zárobku a vtedy začal poberať aj čiastočný invalidný dôchodok, čo bolo ešte pred rozpadom ČSFR a vyjadril názor, že podľa platných právnych predpisov má nárok aj na „dielčí starobný dôchodok“ za obdobie sociálneho poistenia v ČR, kde odpracoval 20 rokov a 2 mesiace. Postupu odporkyne vytýkal, že skutkový stav nekonzultovala priamo cez jeho bývalého zamestnávateľa, ale cez A. s.r.o., čo podľa jeho názoru malo za následok, že v potrebnej dokumentácii chýbal za rok 2002 výpočet renty a nie sú tam uvedené zárobky, len doplácaná renta. Namietal aj to, že odporkyňa pri výpočtoch nebrala do úvahy ani výšku dosahovaného príjmu v rokoch 2003 až 2008 a vyjadril názor, že rozhodujúcim obdobím na určenie priemerného mesačného zárobku je za roky 1993 až 2002.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa trvala na správnosti napadnutých rozhodnutí a rozsudok krajského súdu navrhla ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozsudok v prítomnosti navrhovateľa vyhlásil dňa 8. júna 2010.

V predmetnej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ bol poberateľom čiastočného invalidného dôchodku od 2.3.1987 a zároveň mu bola zamestnávateľom – V., a.s., Česká republika – vyplácaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (z titulu choroby z povolania). Dôchodkový vek dovŕšil dňa 22.2.2003.

Na základe žiadosti navrhovateľa odporkyňa rozhodnutím zo dňa 27.5.2008 podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi odo dňa 22.2.2008 starobný dôchodok v sume 6.509,-Sk (216,06 €) mesačne, ktorý bol vymeraný z III. pracovnej kategórie a vypočítaný z priemerného mesačného zárobku (ďalej len „PMZ“) za roky 1993, 1994, 1997, 1998 a 2002.

Ďalším rozhodnutím zo dňa 27.5.2008 zároveň vyslovila, že od 16.7.2007 (správne malo byť uvedené 2008) odníma navrhovateľovi invalidný dôchodok.

Počas konania pred krajským súdom však navrhovateľ trval na tom, že pre účely starobného dôchodku je potrebné zohľadniť aj sumy vyplatené jeho zamestnávateľom (so sídlom v ČR) ako náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriacu za zistenú chorobu z povolania od 1.1.1993 do 31.12.2002.

Po opätovnom posúdení nároku navrhovateľa odporkyňa rozhodnutím zo dňa 8.6.2009 určila, že podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zostáva navrhovateľovi naďalej priznaný starobný dôchodok v sume 6.509,-Sk (216,06 €) vypočítaný z PMZ za roky 1993, 1994, 1997, 1998 a 2002. Konštatovala, že sumy vyplatené navrhovateľovi jeho zamestnávateľom, ktorý mal sídlo v ČR, ako náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriacu za zistenú chorobu z povolania opätovne nezapočítala do PMZ s poukazom na ustanovenie čl. 9 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, ktoré výslovne vylučuje hodnotiť na výpočet PMZ na účely vymerania dávok tie zárobky, ktoré boli dosiahnuté po rozdelení ČSFR v druhom zmluvnom štáte.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. **priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období**; ak prichádza do úvahy viac rozhodných období, je priemerným mesačným zárobkom mesačný priemer hrubých zárobkov z toho rozhodného obdobia, v ktorom je tento priemer najvyšší.

Rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok (§ 12 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb.).

Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. **hrubým zárobkom je vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie ustanovený osobitným predpisom**. Vykonávací predpis ustanoví, v ktorých prípadoch je hrubým zárobkom pevne určená suma, a výšku tejto sumy. Hrubým zárobkom nie je príjem dosiahnutý výkonom profesionálnej služby, ak policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení, sa **na účely zisťovania priemerného mesačného zárobku do 31. decembra 1994 za hrubé zárobky považujú aj príjmy uvedené v § 11 ods. 1 písm. a) č. 4, 5 a 7 a ods. 2 písm. b), c) a d) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb.**, ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb.

Podľa § 11 ods. 2 písm. d/ vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, **sú hrubými zárobkami aj náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriaca za pracovný úraz** (choroba z povolania) a náhrada za stratu na služobnom príjme po skončení neschopnosti na službu.

Správna dohoda o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/1994 Z.z.) bola publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 175/1995 Z.z. upravuje právne vzťahy v oblasti sociálneho zabezpečenia v nástupníckych štátoch po rozpade ČSFR.

Podľa ustanovenia čl. 9 tejto dohody **pri určení priemerného mesačného zárobku na účely vymerania dávok dôchodkového zabezpečenia sa neprihliada na zárobky dosiahnuté po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v druhom zmluvnom štáte**, a ak sa v tej istej dobe nedosiahli zárobky na území prvého zmluvného štátu, neprihliada sa ani na dobu, v ktorej sa tieto zárobky dosiahli. Na dobu, v ktorej sa dosiahli súčasne zárobky aj na území prvého zmluvného štátu, sa neprihliada len za podmienok a v rozsahu, za akých možno vylúčiť podľa vnútroštátnych predpisov na výpočet priemerného mesačného zárobku doby, v ktorých sa dosiahol zárobok.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení aj odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že odporkyňa postupovala správne, keď pre účely výpočtu PMZ v súlade s týmito ustanoveniami nezohľadnila ako hrubý zárobok aj náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z dôvodu, že táto bola navrhovateľovi vyplácaná zamestnávateľom, ktorý mal sídlo v Českej republike. Za nedôvodné považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky aj námietky navrhovateľa o nezohľadnení výplatných listín za roky 1993 až 1997 a 1999 až 2008 a nedostatku komunikácie odporkyne s bývalým zamestnávateľom, pretože z predloženého administratívneho spisu je zrejmé, že pri výpočte PMZ odporkyňa preukázateľne vychádzala z hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších rokoch navrhovateľa v rozhodnom období (teda v období 10 rokov pred rokom 2003, v ktorom navrhovateľovi vznikol nárok na dôchodok), pričom pri zaobstarávaní písomných potvrdení od bývalého zamestnávateľa navrhovateľa dôvodne vychádzala z informácie správkyne konkurznej podstaty V. a.s., o archivácii všetkých písomností firmou A. s.r.o. P., ktorá požadované informácie odporkyni aj poskytla.

Z uvedených dôvodov nebolo možné súdu prvého stupňa vytýkať, že napadnuté rozhodnutia odporkyne považoval za vydané v súlade so zákonom a odvolaniu navrhovateľa

nevyhovet. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júna 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová